

Pohjois-Savon hyvinvointialue

Peruukkipalvelun
palvelusetelisetelisääntökirja

Hyväksytty: lautakunta 22.1.2026 §

Sisällys

1 PERUUKKIPALVELUN PALVELUKUVAUS	3
1.1 Palvelukuvaus	3
1.2 Asiakkuuden prosessi.....	4
1.3 Palvelun sisältö.....	4
2 PALVELUN VÄHIMMÄISVAATIMUKSET	4
2.1 Henkilöstö ja osaaminen.....	4
2.2 Tilat, laitteet ja välineet	5
3 KÄYNTITIEDOT, KIRJAAMINEN JA PALVELUPALAUTE	5
3.1 Arkistointi	5
4 PALVELUSETELIN ARVO PERUUKKIPALVELUSSA JA HINNOITTELU	5
5 LASKUTUS HYVINVOINTIALUEELTA JA ASIAKKAALTA	6

1 PERUUKKIPALVELUN PALVELUKUVAUS

Apuvälinepalvelu on terveydenhuoltolain (1326/2010) mukaan osa lääkinnällistä kuntoutusta. Peruukki on lääkinnällisen kuntoutuksen apuväline. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutuksesta (1363/2011) todetaan, että lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineinä luovutettavien välineiden, laitteiden, tarvikkeiden, tietokoneohjelmien sekä muiden ratkaisujen tarkoituksena on edistää potilaan kuntoutumista sekä tukea, ylläpitää tai parantaa toimintakykyä jokapäiväisissä toiminnoissa tai ehkäistä toimintakyvyn heikentymistä. Lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineellä tarkoitetaan lääketieteellisin perustein todetun toimintavajavuuden korjaamiseen tarkoitettua välinettä, laitetta tai vastaavaa, jota vajaakuntoinen henkilö tarvitsee selviytyäkseen päivittäisissä toiminnoissaan.

Palveluntuottajan palvelun tulee olla sisällöltään ja laadultaan vähintään Pohjois-Savon hyvinvointialueen yleisen sääntökirjan ja tämän sääntökirjan mukainen. Tämä palvelukohtainen sääntökirja tulee voimaan 1.2.2026 alkaen.

1.1 Palvelukuvaus

Peruukki luovutetaan useimmiten iho- ja/tai syöpäsairaalle asiakkaalle, jolla on laaja-alaista, tilapäistä tai pysyvää hiustenlähtöä. Peruukin luovuttaminen voi tulla kyseeseen myös sukupuoltaan korjaavalle asiakkaalle, jolla on laaja-alaista hiustenlähtöä tai kaljuuntumista.

Peruukkeja luovutetaan yleensä yksi peruukki/vuosi. Yksilöllisestä tarpeesta esim. työolosuhteista (maatalous-, metallityö ym.) tai muusta perustellusta syystä johtuvan peruukin kulumisen vuoksi voidaan luovuttaa enemmän kuin yksi peruukki/vuosi. Peruukkipalvelussa luovutetaan ensisijaisesti vakiomallisia peruukkeja, joista tulee olla saatavilla eri malleja, värejä, kokoja ja pituuksia. Jos vakiomallinen peruukki ei jostain lääketieteellisestä syystä tai muusta yksilöllisestä syystä johtuen sovi (esim. allergia tai työolosuhteet) asiakkaalle, on mahdollista saada vakiomalleista poikkeava aitohiusperuukki.

Peruukin korjaus ja huoltaminen korvataan lääkinnällisenä kuntoutuksena, kun taas peruukin pesuvälineitä tai leikkausta kampaajalla ei korvata. Peruukin korjaukseen ja huoltamiseen myönnetään tarvittaessa maksusitoumus.

1.2 Asiakkuuden prosessi

Arviointi peruukin tarpeellisuudesta ja hoitopäätös palvelusetelistä tehdään asiakkaan terveydenhuollon hoitovastuuyksikössä.

Palvelusetelin saanut asiakas tekee palveluntuottajan kanssa sopimuksen palvelun hankkimisesta. Tätä sopimussuhdetta koskevat sopimuksen sisällön mukaan määräytyvät kuluttajaoikeuden ja sopimusoikeuden säännökset ja oikeusperiaatteet.

Jos asiakkaan peruukissa on korjattavaa tai huollettavaa, asiakasta ohjataan ottamaan yhteyttä palvelusetelin myöntäneeseen hoitovastuuyksikköön.

1.3 Palvelun sisältö

Peruukkipalvelu sisältää peruukin arvion, sovitukset, tarvittavat muutokset, muotoilun ja peruukin käytön sekä huollon opastuksen kirjalliset ohjeet mukaan lukien.

2 PALVELUN VÄHIMMÄISVAATIMUKSET

Yksityinen palveluntuottaja sitoutuu noudattamaan tämän palvelukohtaisen sääntökirjan ehtoja siitä alkaen, kun palveluntuottaja hyväksytään palvelusetelillä toteutettavien sosiaali- tai terveystalvelujen tuottajaksi. Palveluntuottaja vastaa siitä, että sen palvelusetelin nojalla palvelua tuottava henkilöstö on lukenut sääntökirjan ja noudattaa sitä.

2.1 Henkilöstö ja osaaminen

Peruukkien arviointiin ja sovituksiin liittyvästä asiakaspalvelusta huolehtivalla henkilöllä tulee olla hiusalan perustutkinto tai parturi-kampaajan ammattitutkinto tai muu peruukkialaan perehdyttävä koulutus sekä vähintään kahden (2) vuoden työkokemus peruukkipalvelusta, jolla tarkoitetaan peruukin arviointia, mittausta, sovitusta, muutosten tekemistä, leikkausta/muotoilua sekä käytönopastusta asiakkaalle.

Peruukin arviosta ja sovituksista vastaava henkilö säilyy samana asiakkaan palvelujakson ajan, ellei asiasta erikseen asiakkaan kanssa sovita muuta. Henkilön voi korvata saman pätevyyden omaava kollega loma-aikoina, sairaustapauksissa ja koulutuksessa ollessa. Lisäksi palveluntuottaja sitoutuu kuvaamaan Pohjois-Savon hyvinvointialueelle, miten sen henkilöstö ylläpitää ammattitaitoaan. Palveluntuottaja huolehtii henkilöstönsä perehdyttämisestä, ammattitaidon säilymisestä ja kehittämisestä ja riittävästä täydennyskoulutuksesta.

Asiakkaalla on oikeus saada peruukkipalvelua suomen kielellä. Palveluntuottajan tulee ilmoittaa millä muilla kielillä kuin suomen kielellä palvelu voidaan toteuttaa.

2.2 Tilat, laitteet ja välineet

Peruukkien sovitukset tapahtuvat palveluntuottajan tiloissa, jotka edellytetään olevan asianmukaisia. Palveluntuottajan on huolehdittava tilojen turvallisuudesta ja siisteydestä. Pohjois-Savon hyvinvointialue voi tarvittaessa tarkistaa palveluntuottajan asiakaspalvelutilat.

Peruukin hankinta on asiakkaalle usein arkaluontoinen asia, joten asiakaspalvelun edellytetään tapahtuvan rauhallisessa ja näkö- ja äänisuojaussuojassa tilassa, mikäli sovitustilassa on yhtäaikaista muita henkilöitä.

Palveluntuottajan toimitilojen on jatkuvasti täytettävä turvallisuusmääräykset niin, että yksikössä huolehditaan asiakkaiden turvallisuudesta lain ja viranomaisten määräysten mukaisesti. Samoin toimitilojen on täytettävä lain edellyttämät palveluntuottajalle asetetut hyväksymisedellytykset.

3 KÄYNTITIEDOT, KIRJAAMINEN JA PALVELUPALAUTE

Asiakkaan kokonaistilanteen kannalta on tärkeää, että palveluun liittyvät tarpeelliset tiedot löytyvät palveluntuottajan asiakasrekisteristä (peruukin valmistaja, mallisto, malli, hiuspituus) ja ovat tarvittaessa käytettävissä asiakkaan palvelukokonaisuuteen kuuluvilla terveydenhuollon ammattihenkilöillä. Palveluntuottaja kirjaa peruukin luovuttamisen palvelusetelijärjestelmään, josta kerrottu lisää kappaleessa 5.

3.1 Arkistointi

Hyvinvointialue on palvelusetelillä järjestettävien palveluiden asiakasasiakirjojen rekisterinpitäjä. Asiakasasiakirjojen arkistointi rekisterinpitäjälle toteutuu Pohjois-Savon hyvinvointialueelle arkistointiohjeen mukaisesti, joka on tämän palvelukohtaisen sääntökirjan liitteenä.

4 PALVELUSETELIN ARVO PERUUKKIPALVELUSSA JA HINNOITTELU

Peruukki myönnetään lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineenä. Lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden osalta palvelu on asiakkaalle maksutonta (laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 3.8.1993/734). Palveluseteliarvot ovat kattohintoja ja kaikille asiakkaille tasasuuruksia. Palvelusetelin arvon tulee olla sellainen, että sillä voi hankkia asiakkaan

yksilöllistä tarvetta vastaavan vakiomallisen peruukin. Asiakas saa hankkia palveluseteliä kalliimman peruukin, jolloin hän itse maksaa valitsemansa peruukin hinnan ja palvelusetelin arvon välisen hintaeron. Palveluseteliarvot ovat nähtävillä erillisellä liitteellä.

Palveluntuottajaksi hakeutuessaan palveluntuottaja sitoutuu tuottamaan palvelua kattohinnalla. Palveluntuottajan ja asiakkaan välisestä sopimussuhteesta on kerrottu lisää yleisessä sääntökirjassa.

5 LASKUTUS HYVINVOINTIALUEELTA JA ASIAKKAALTA

Palvelusetelillä Pohjois-Savon hyvinvointialue sitoutuu maksamaan yksityisen palveluntuottajan antamasta peruukkipalvelun palvelusetelin arvoa vastaavan korvauksen. Jos asiakkaan ja palveluntuottajan sopima palvelun hinta on pienempi kuin palvelusetelin arvo, Pohjois-Savon hyvinvointialue suorittaa palveluntuottajalle enintään asiakkaan ja palveluntuottajan sopiman hinnan. Palveluntuottaja kirjaa peruukin luovuttamispäivän palvelusetelijärjestelmään mahdollisimman pian. Palveluntuottaja lisää tapahtumakirjaukseen tiedon peruukin valmistajasta, mallistosta, mallista ja hiuspituudesta. Palvelun laskutus tapahtuu kirjattujen palvelutapahtumien perusteella palvelusetelijärjestelmän kautta. Laskutusprosessia on kuvattu tarkemmin yleisessä sääntökirjassa.